

ტრუტრუზი

№ 95

კვირა, 10 აპრილი 1927 წ.

№ 95

— თქვენ ხომ გამგე იყავით და ეხლა რომ... რაშია საქმე, რომ თანაშემწეთ დაუნიშინებართ?
 — ეს იმიტომ, რომ... ხომ იცით ეხლა ფახების დაკლება ტარდება და მეც ამიტომ დამაქვეითეს.

„ზ ი ნ ი უ“

არ ვიცი რას ჩასცივებან კომუნისტები საწყალ ინგლისელებს!

აქამდე ვერ შეიტყეს კომუნისტებმა, რომ ინგლისელები პროგრესის ხალხია; მათ აწუხებთ აღმოსავლეთ ერების სიბნელე, უმეცრება; — და სინათლე შეაქვთ ყველაგას...

განა ჩინეთის ამბები ამისი უტყუარი საბუთი არ არის?

განა ისინი ჩინეთის მტრებია?

სრულებითაც არა!

ინგლისელებს მხოლოდ ხანდახან სრულიად „უენებელი“ ხუმრობა უყვართ ხოლმე ისინიც ეხუმრენ ჩინელებს... ჰო-და რა დიდი საქმეა, თუ ამ ხუმრობის წყალობით ხელთა მილიონიან ხალხს რამდენიმე თასი გაწვავდა?

ეს ხომ წვეთია ზღვამი?

შესისი — პატარა ერის ეხუმრონ ასე; მაშინ, შეიძლება, დიმილით უთხრათ საყვედური, თორემ ხელთა მილიონიანი...

ქართული ანდაზა: „კაცს რომ კაცი სძულოს, მისი სალომეც კი ლანძღვდ მიაჩნიაო“... ჰოდა, კომუნისტებს, რომ ინგლისელები სძულთ, — იმისათვის ლანძღავენ, თორემ აბა რა არის აქ საიმისო?!

აბა მენშევიკები ყოფილიყვენ, გაგებარიან, რომ ტაშაყ კი დაუკრავდნენ და „აფერუმს“ მტყუნდნენ... ხობტასაც კი შესახვედრენ...

ეს იმით, რომ მენშევიკები ბიჭებიც კარგებია და თავზე ჭედებიც ჰყოფიან, თორემ გამჭრეული მუშა რას მიხედება იმ „დიად“ მიზნებს, რომლებსაც ეტრფის ინგლისი ბნელ და უმეცარ სახელმწიფოებში!

მენშევიკების ბატონობის დროს საქართველოში როცა მოვიდნენ ინგლისელები, განა დაუშვეს რამე ქართველებს?

არაფერი!

პირიქით; ქართველები მაღლიერებიც კი უნდა იყვნენ ინგლისელებისა, რომ მათ თან კულტურა შემოიტანეს.

ჯერ ერთი: გეასწავლეს მოკოლადის ქაბა ინგლისურად და ინგლისური სურნელოვანი „სოგარტების“ მოწვევა ქმრობეგვარენებს მსოფლიოში იშვიათი და ნაქები სამაგალითო ჯიშის ჯიშები და უმთავრესი კი შეგვასწავლეს ინგლისური ფინიშ.

მერე რა კარგი სიტყვაა ფინიშ!

ბოდიშიც კი იყო ეს სიტყვა, ვინ ვინდა, რომ ამ სიტყვას არ გაიმახოდა; დიდი დაპატარა, მდიდარი და ღარიბი, თვალი და ინტელიგენტი და თუ მურიანმა მუშამ ეს სიტყვა თავისებურად გაიგო, ეს მხოლოდ მის სიბნელეს და უმეცრებას მეწერება.

თუ მუშებმა მენშევიკებს უქნეს ფინიშ, ეს მუშების უმადურობას ადასტურებს.

მაგრამ ინგლისელების დიდი დეალება მართა ამაში არ გამოიხატება:

განსვენებულ მენშევიკების ბატონობის დროს ინგლისელების შტაბი რუსთავის გამზირზე იყო მოთავსებული, მაგალა სართულზე, ქალაქის გულში.

რადღაც დღესასწაული იყო, გამზირი სასვე იყო ხალხით, ჯარის და გვარდიის ნაწილები და მოწყდეთა რიგები სააღლუპოდ იყვნენ გაშლილინ საფეროვანი დრო-

შებით, ალღუმს იღებდნენ მთავრობის წევრები: ქორდანი, გეამკოლი, და რამეწელი.

ინგლისელები აივანზედ ვაღმომდგარიყვნენ და იცინოდნენ „გულუბრყვილო“ სიცილით და დროშების მაგივრად გაბმულ თოვლებზე ჭუხის მხარეზედ „პატარინაკები“ გამოეყოდათ.

წარმოიდგინეთ, მენშევიკებს ისე მოსწონდათ ეს „პატარინაკები“, რომ სიამოვან არაფერიც არ უთქვამთ, რომ სწყნოიდათ საყვილურს მაინც ეტყოდნენ, მენშევიკებმა კი, პირიქით, ბანკეტზე მიიწვიეს და ნაივტ ტოლუმბაშის მეთაურობით ქართული მიამბაჟური მრავალმიერიც კი დააგუგუნეს.

მაგრამ ვაი, რომ დიდხანს არ გაგარეკლდა ეს, მუშებმა ფინიშ უყვეს მენშევიკებს და ჩააზამეს ყველაფერი.

კომუნისტი მუშები ეხლაც არ ისვენებენ და ჩიხელ მუშებს ასწავლიან ფინიშს. — ინგლისელები და ჩიხელ კონტრ - რევოლუციონერებისადმი.

უმაღლრობაც ეს არის სწორედ...

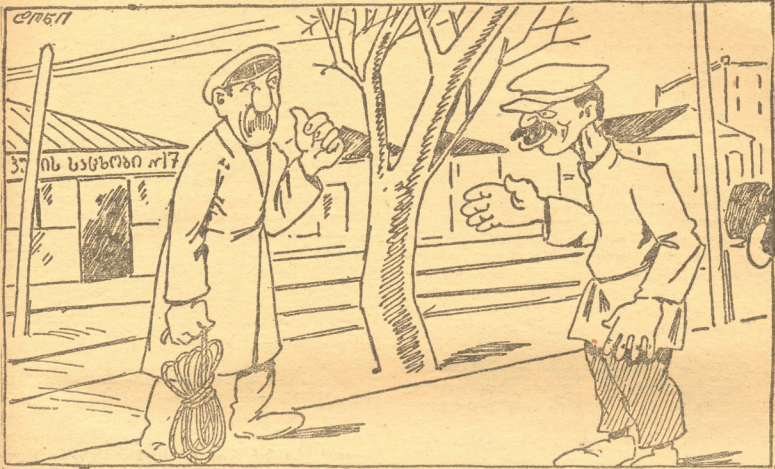
ლუკუში.

ოპერაში

დავამქო ქალღ... რა ამბავია, რომ დღერბინდში იყუ-რები?!

— იმ მსახიობის სიმღერა კარგად არ მჩიხის; დღერბინდით მოვიახლოვებ და მაშინ უფრო გავგვირებ.

— თვრამეტ კამიკათ ასეთი კარგი ბაჭარი ხად იუ და? — აი აქ, ფურენში არი გირვანჯა პური ვიეიდუ— და შიგ იუთ.

საქულას „ვპეჩატლენიევი“ საპარიშვილს სბჭკუების გე-4- უჩილოვან

შალვა ელიაშვილი თავის რეზიმი ბრძანარომ მენშევიკები გენი თვალთი უცქერიან ამ ჩვენ ყრილობასო. მათ არ მოსწონთ შიხი შემაღდენლობაო. იძიხიანო, რომ დემოკრატია არ დღეულობს მონაწილეობასო და ეს არჩენები რუსის შტიკეითა ხდებაო.

ამ აზრის თავდაპირველათ გამამთქმელს ნამუსთან ერთათ ქვევც დაუქარგნია. მაგნაირ აზრებს თუ დაჯერდეთ ისევ ზოგერთ გაქცეულ მენშევიკს, რომლის დიდრონ ყურებში სხვა რამე არ შედის. საქართველოში ეგ ამბავი რომელიმე გლეხს რომ უთხროს, სიცილით და ხარხართ შარვლის ხონჯარს დაიწყევტოს.

რალა შორს მივიდვიართ, დავაცქერდეთ დედეგატებს, მოვისმინოთ მათი სიტყვა და ჩვენ ადვილთ დავრწმუნდებით მაშინ, რომ ზაგრიანინი მენშევიკების ახალი იარაღი ისევე ჩლუნგია, როგორც ნოეს კბილები.

ერთი შეჩბდეთ ყრილობის დარბაზს. ისეა აჭრელებული დავონკილი ჩოხა — ახალუბნით, ფერადი ტყავის და ნაბბის ქუდებით, ლურჯი ხალათებით და სალდათის გიმნასტიკარებით, როგორც მათის წვანე მინდორი კარგი ლაზაიან წვიმის შემდეგ.

რამიშვილი კი თურმე იძიხის, რომ საბჭოთა ყრილობებს სეზონი გაუვლიდაო.

ოლათ მას გუნება შაპრუშენული აქვს და ყველას ფერს იქვის თვალთი უყურებს.

თუ ტყუილი ვთქვა, მაშა ჩემი კუბოში გადამიბრუნდეს. ამ დღეულებებს რომ ყუთი დაუდგე, ვიფიქრე:—სამშლუჯან, გე ქალმინანი ვუთხები და გამბურული მუშები ხამდვლ ხაზინებთ გრანობენ თავიანთ თავს.

გათავდა შალვა ელიაშვილს მოხსენება მთავრობის ორი წლის საქმიანობაზე. ხუთ საათზე მეტი რლაპარაკა, მაგრამ ყრილობამ დიდი ინტერესით მოსმინა. ბაასში ჩაეჭურა ორმოცზე მეტი კაცი.

პირველ სიტყვას იღებს იმერელი გლეხი. თავი ისე რიხიანთ უჭიბობს, გეგონება ტეკუში სნოტზე ერთი ოცი ათასი მანეთი ულავიაო. ლაპარაკობს პტყელ-პტყელთ და „ამხანაგო“ სიტყვა „ბატონთან“ ერევა.

ის ლაპარაკობს მთელ სახელმწიფოს მდგომარეობაზე და თავის კუბის ქირ-გარამზეც. სხვათა შორის ის მაგრაით აგინებს კოწია კაიდელაკს, გეგო კიქნაძეს და საშა ჯაფარიძეს იმბრომ, რომ ერთმანეთს ძიძგლში მათ ევრ გაიტანეს რუსეთის ბაზარზე გასასყიდათ მეტი რაოდენობის დეგრო.

იმერელი უთომბს ორატორს ადგილს სსლარტ და ლერწამით მოვიანოლ მეგრებს, რომელიც ისე კონტათ ლაპარაკობს, რომ იქვედს ლოგაში მყოფ იტალიის კონსულის ყურადღებასაც. ის მოითხოვს ან გზებებს და ხილებს საკითხის მოწესრიგებას ან ნებართვის თბილისში გადმოსახლებისას ნახევარ სამეგრელოსი.

მას სკცილს ტრიბუნაზე კისერ ჩასუქებული კახელი გლეხი. რუსთაველის თრიატრის სცენაზე ის ასე თამამათ გრძნობს თავის-თავს, როგორც ალანჯის მინდორზე. სიტყვის დაწყებათ იფუნდდება. ის ერთი ორჯერ ისე ჯიგრიანთ ახველებს, რომ ფანჯრებს ზარზარი ვააქეთ. შეხედულუბით ის ანავალით უნდა იყოს (ამ სოფელს სიღნაღში „ცარი-სკი სელოს“ უწოდებენ, სიღნაღს კი ნემერცებმა „ვიორტორ გი“ დაარქვეს).

საქართველოს
საბჭოთაო
დემოკრატიული
რევოლუციური
პარტია

დახველების შემდეგ ის ჩოხის წყრით იწმენდა გი-
შერივით "მე და ბოლოა უღვაწემს და მიძიმე-ძიმით იწ-
ყებს ლაპარაკს. მენშევიკების დროს კახელ გლეხისთვის
„ტუნელის საკითხი“ იყო მუდმივი. არც არის ეს გასაკვი-
რი. მარტო თელავის მახრამი კამისრობდნენ ცხრა რამი-
შვილები. იშვიათი იყო სალიკობოები გლეხი საპასუხის-
მგებლო იდგომზე. ამ საკითხმა დაკარგა თავის მნიშვნე-
ლობა. კახეთში არც ერთი გლეხი აღარ მოითხოვს ტუნე-
ლის მატყლით და ხორბლით ამომსებას, როგორც ეს იყო
წინათ.

აქ გლეხს სხვა მოთხოვნილებები აქვს. მისა უნდა ნა-
ლოკების შემოკლება. ღვინის კარგ ფასში გასაღება. შკა-
ნობის დასხნა. ანაგული გლეხი შეეხო თამბაქოს გასაღების
საკითხს და ტაბატრესტის თავმჯდომარე პეკუიუსის ახ-
ლო ნათესავენიც ახსენა დაბალ ფასების დაწესების გა-
მოთ. კოლა ბახტაძესაც უკუერთხა კედრები და ცოცხლები
და ალაზნის არხის გაყვანის გაკვიანულებისათვის. ვიკინი-
შვილის მამის სულის მოხსენებას შემდეგ, ანაგულ გლეხმა
მისცა საღამო ყველაყას, დაიწყო ზურგზე ცოტა ჭვევით
ორივე ხელში და ისე ჩაიჯა პარტერში, როგორც აღმი-
რალ მაკაროვი.

სიამოვნებოა მოვისმინე გურული გლეხის სიტყვა. ის
დალოკილი სულ ნოტიბით ლაპარაკობდა. ქართულ
პროლეტარებმა მაგრე ღამაზად არც წოკითხონ ლექციე-
ბი, ჩემს მხრე, უნივერსიტეტში რომ ერთი სტუდენტს აღარ
დაეძინება. მან ილაპარაკა საათზე მეტი და თუ ნებას მის-
ცემდნენ მეორე ღამაზად ვინაგრძობდა.

გურულის სიტყვა მინაარსიანიც იყო. მოთხოვნილე-
ბები მეტი წამოაყენა. ყველა ამის შესრულებას საქარო-
გელოსი კი არა, ამერიკის სიმღიდრეც არ ეყოფა.

წ ე რ ი ლ ი მ უ ო გ ლ ე ბ ს

მეორეჯერ დედ-მამა! ქე ვიცი და ვგრძობ, რომ
ამ წერილის მიღებისთანავე ზაფრა გეტყვით და წყევლით
შომხსენებთ. შევირცხვინე ოჯახი, მოვიგეჯე მოხეტე-
ხლებს უხორცება, მაგრამ რე მომიძღულებთ, გაისარჯეთ
და ბოლომდე დაყვით ჩემს წერილს და ის ვერცევის ყვე-
ლაერთს. თუ რამ მიიძღულა, რომ ამ დღემ ვარ ჩავარდნი-
ლი. აღბად ამის გაგება თქვენთვის საინტერესო იქნება.
მაშ ყურე დამიდეთ.

იმ დროს, როცა მთელი ჩვენი კუთხის ბიჭები თბი-
ლისსა და ბათუმში თბილ ალგაზე წამოსკუდნენ პორტ-
ფლით, — მე ელოდავდი ლუკვია ბოყევიშვილივით ჩა-
ბატორულიდან ხიდისმუხიბისთავიდან—ერთეთობახალ
გაზრდა კაცი ვარ და ქე დევინცხვინე თავი და, თბილის-
ში გავადინე შვეტეა.

მეივლება ზიბა ჩემის დომშვილის კარგზე. დემეღ-
რანჯე; — მიშველე, ამომიჩინე რაიმე ადგოლე; ნენა და-
მიკუნტადა, ბაბე დამიბრმავდა, ჯარგავლე იმ დიდ ქარია-
ნობაში ცეცხლმა დამიწვა, ყელამდე ვალში ვცურაოდ...
გამოშვლება უჯარიდან ქალაღლი, შამევიდა შუბლზე
ხელი და სამ წუთში მშვენიერი საპორტეკვირა წერილი
ჩაკრიმანჭულა. სწერდა: — „მედიდა ჩემ ნათესავ კაცს
იღმოურნეთ თქვენს დაწესებულებაში საპასუხისმგებლო
აღაღეს“.

არ გოუარია სამ დღეს, რომ ვეილიდაე პორტე-
ლი. საშახურის მხრივ ცოდნა მიწინდამაინც არც ისე
შეიროლა პროტექციის შემწყობით. ვიფიქრე აწი კი გოუ-
თენდა ნენას და ბაბას მუხიანი დღეი მეთაი. არ გოუარია
ორ კვირას, ანჩქა გამეცნო; ანჩქან ნინჩქა გამაქნო,
ნინჩქამ ნინჩქა, ნინჩქამ თინჩქა, თინჩქამ ლიდჩ-

მუშა-ორატორები ბეგრს და მართალს ლაპარაკობდ-
ნენ ამშენებლობაზე, რეგიმ-ეკანონიბაზე, ფასების დაკლე-
ბაზე და საწყალ ტრაკოსაც აფინდნენ.

ქართულ შერელობაზე მიიღო მონაწილეობა ყრი-
ლობაზე. ტიკიან ტაბიძე და პავლო იაშვილი ისე ერთმა-
ნეთისაგან განუყოფელით იხსნდნენ ოოგოოც ერთ დღისა-
გან ტყუპათ დაბადებულნი. იაშვილის სიტყვამ მე არ და-
მაქეყოფილა.

მის სიტყვაში მე ჩვენ-და-თქვენობის პანგები ვაგვიცა
შე ყურულსალო, თუ გინდა ჩვენი იყო, მოშაღლი, თუ ჩვე-
ნობა არ გსურს, მაშინა საცა გინდა წამავდი!

ამი. მარულ ტყვილით კი არ ვითობა, რომ კრიტიკო-
ლობა ვიყო იცოთ და ჯერ შენ საქმიანობას ვერ ვხედა-
თო. ნიყო გოკირიძე იძახის: „პავლო იაშვილი ხოჩიტ—პა-
თალუსტა. პავლო იაშვილი ნი ხოჩიტ—აბიტ პავალუს-
ტა“. რაშინა საქმე, ბიჭო!

მასალა! რაღა თავი შევაწყინოთ. ყრილობაზე ყველა
ჯურთა ხალხი იყო. ყველა კუხილებიდან იყვენდ დღეგლე-
ბები. იმათში არ ერია არც დღეღლი, არც ვაჭარი, არც
მემათეულ თავაღი, არც სუქანი სოფლის ჭამია გლეხები
ჩანდნენ.

ალბათ ამის გამოთ ნოე რამიშვილის ამქარი იძახის,
რომ საბუქემნი დემოკრატია არ იღებს მონაწილეობასო.

ნოე, შენი დემოკრატიის სტრუქტურა მართლაც რომ გა-
ვიდა! თუ რომ მანდ დემოკრატიულ არჩევნებს აპიროდ,
აქ დაჩინლე შენ ძმა-ბიჭესაც გამოგოგუნენი ნალოკნი
ბლაღებეთი. მაგრამ ჯერ კვებტლიანს უნდა შევეკითხო
სკორობორტიაში პასილკებს ფოშტაში იღებენ თუ არა.

ვინმე,

ქა.. და მეც ვიფიქრობ ზინჩქა თინჩქებში ერთ
იმისანე ენჩჩქას აფარეც, რომ ნენას და ბაბეს გულს
გავცხარებ მეთეი. ასეთ გულეცილი მეგობრებში საჭირო
იყო თავის დაფასებაც და რომ ჩვენე პურმზარიღანი და
სტუმარითომეყარე ოჯახი არ შემერცხვინა, დავიწყე გან-
ცალდებეთი აფანსების გამოტანა, შემდეგ, კი, როცა
ჩვენს დაწესებულებაშიაც იჩინა ეკრევიმმა თავი, მეც
ქალღლების ზედმეტ ხარჯს მოვერიდე და საღარიდან
დამოუკიდებლად დავიწყე ხარჯვა

მერე რა მოხდა იცით!?
კომისიის მცირე კამათის შემდეგ, გამსახლში ამო-
მყოფლების თავი, რომ ამისიტებს არა,—თქვენე მტე-
რია, სულღან - ხორციანად დემეკარგებულნი ჩემ ჭირისუ-
ფალს.

ექვსი თვეი კიდევ დამრჩა. გამოვალ, მარა იცოდე,
რომ ფხვზე წამოაყენებ. რომ იკლავდით თავეს,—რაღა-
ცა გამოივსლიყოვეი, — იო კიდევ იასკრულდით ნატერა.
კანონიე სულ ზეპირად შევისწავლე. თუ პირველდ
ცხვარიეტი ჩაუვარდა ხელში, აწი მე ვიცი. ადგოკატბ
დემამიხვა ნული იქნება ჩემიან, ისე ვარ გაწყრთბილი.

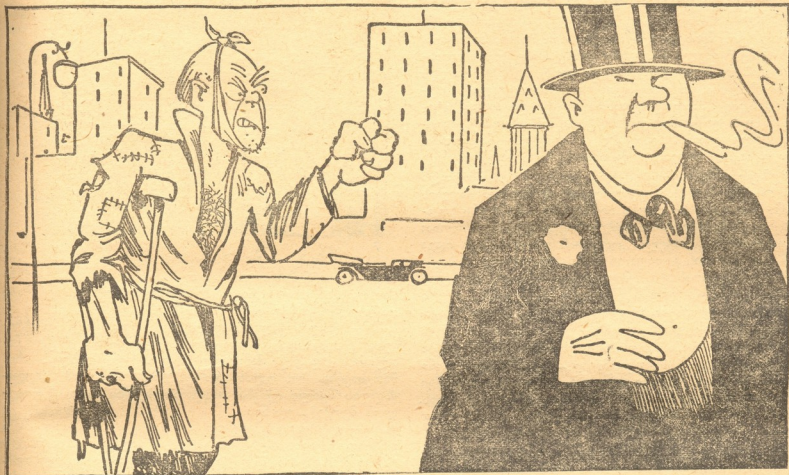
კოსტაღი.

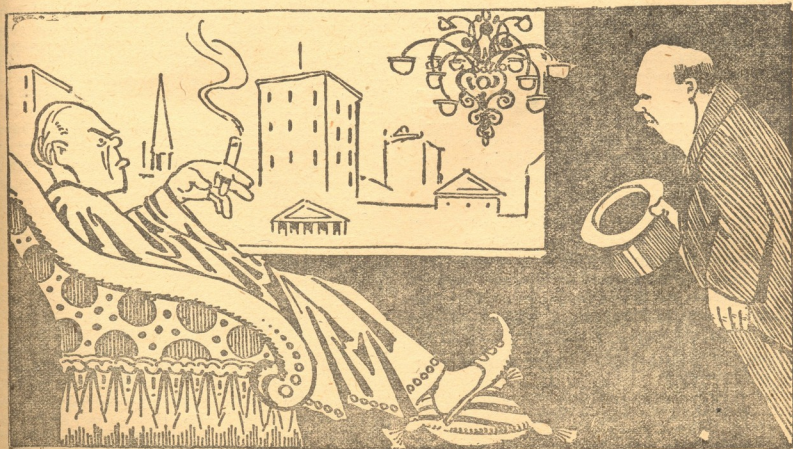

მ ი ლ ი ო ნ ე რ ი მ ა თ ხ ო ჯ ვ ა რ ი

ნიუ-იორკში დააბატონეს ცალფეხა მათხოვარი მელლონი (ამერიკის ფინანსთა მინისტრის მეგობარე), რომელიც როგორც გამოირკვა, მათხოვრობით თვეურათ 3.000 დოლარს (6.000 მან.) აგროვებდა. „მუშაობისგან“ თავისუფალ დროს მელლონი საკუთარ მდიდრული ავტომობილით დასეირნობდა. მისი ოჯახი ყოველ ზაფხულს ატარებდა ფლორიდისა და სხვა საუკეთესო კურორტებზე. თვით მელლონი ნიუ-იორკის საუკეთესო სასტუმროში სცხოვრობდა.

— შენი მამის სული... არ მარტუე მოწყალეობა, მაგრამ ... კი შემესხები ფულს და მაშინ ნახე...

— თქვენ მათხოვრისათვის ვერ გაგიმეტებიათ გროში, — არა, თქვენებ კრივანგს მე ათას დოლარს არ ვასესებე.

კარგა ხანს ვიარე, ბოლოს ბურჭებთანაც მიველი-
ერთი ენახათ, შიგ შუა ბურჭებში რაღაცამ არ დაიფრა-
ტუნა? მერე სრასუმ შავი ფრინველი აფრინდა წიოკო-
ბითა, აღმათ არჩივი იყო რაღა, გულში გამისქდა და
შვებო:

— ძალოვან, დერჯერ ემუ, ყოჩაღათ იყავი, ორივე
არ გაგაფრებო მეთქი! თან უკან გამოვიბიჯარ...
საშუაში ხარ? რის ძალო, რის ბოზბაში; იმან რემე-
ნიდან გამძვარა და ჩემზე უარესათ შემნიებული გარ-
ბის. ეს რომ ენახე, უფრო მოგკურცხლე და უსუნთქებ-
ლევ შოშის გზაზე გაეჩნდი... ნიჩაინათ უჩინიან ვილაყ
მიყვინოს:

— ძიავან, საით გარბიხარ, რაშია საქმეთა; მივსე-
ლე, ორი სოფელი ბიჭი მიდის ქალაქსკენ, ერთსა
სურგზე მოკლული კურდღელი ჰჭიდა, მეორეს კი იხვი.
მე შემრცხვა და ვეგებია:

— ერთი შველი დავინახე, თოვიც ვესროლე, დაიჭ-
რა, აქით გამოშექცა და იმის მოგვედით მეთქი... ისინიც
ამყვერ და ძენა დაიწყეს. ბოლოს ვეგებია:

— ნუ, ჩორთ სნიძი, აღმათ ყისმათი არა ყოფილა,
თლ, წაივლი, მე სხვასაც მოკვდი მეთქი... ბოლოს
მათიინათ იხვი და კურდღელი ეყიდე და წაიყვლი. გზა-
ში შეგნძილ თუ, ჩვენს სოფელში ბევრი მგლები გაჩნ-
და და ქალაქიდან აბორტიკების კაბანდა უნდა წაი-
ყვათოთა...

მეორე დღეს ვფნათ მივიტანე ნაყილი ღიბეტი აბო-
ტიკების საიურე და იმ სეკეტრას ვეგებია:

— ისე რაღა, კამაც-კამაც, ერთი ოცი მინუტით გა-
ველი კრწანისის ხარეს და ეს ორივე ერთის სროლით მო-
ვკალია როცა ორივე ერთათ ვაბოღენე მეთქი. ჰამაც
ერთი შველი დავეჭერი და ბოლოს დანენა, ილარ მოვ-
კალი მეთქი იმან, რაღაც პადაზრენით მიყურებს და მე-
ნებნა რიმათ:

— ეს როგორ შაიძლებაო, კურდღლის და იხვის მო-
კვლა როცა სროლით ვის ვაგრონა, როცა იხვი და
ფრინამს და კურდღელი კი ვარბისო. ჰამაც შველს კრწ-
ანისში არ უნდაო.

— შოო, შაიძლება მას ირემი იყო, ან გარეული კა-
ბანი მეთქი, ჰამაც ჩვენი მეტათმე სანდრუას იხვენი სულ
ეზოში დაიდან, ერთბელ ვაფრენიო არ მინახია და რა-
ღა ჩემთვის ისწავლიდა მეთქი ვაფრენახა, მახსარათ მა-
კეთეფ?

გავეჯარდი რაღა იმან კი იცინის.
ბუჭუს ამ დროს ის ლუბუბელი ბიჭები არ შამოვი-
დნენ, რომლებმაც იხვი და კურდღელი მამყიდეს? მე ვა-
ცინებო.

— იმის გენებნათ ჩვენი სოფლის აღმასკომმა
ვაბოვათო, რომ პაველუსტა აბორტკები გამოგზავნეთო
ჩვენში მგლებთან საომრათო... ლამაზეს დროს მეც არ
მიცნეს? ერთი ლუბუბე:კა. შოვიდა ვეგებია:

— ძიავან, შენ იალოშიათ მოსულხარ და მაგ კურდ
ღლისა და იხვის ფსაი სწორე არ მოვიციაო. ჰამაც ფულს
უკან მაღვლე... იმ აბორტიკების სეკეტრარა ყველანაირი
გაიყო, დაიწყე სიცილი და ვეგებია:

— შენ ნამდვილი პირველი სორტის აბორტიკი ყო-
ფილხარ, ტრანაში ვერც ერთი მონადირე ვერ ვაგო-
ნებს, სობგრუსში ჩაწერა რაღათ ვინდაო?... მე ძალიან
გავეჯარდი, ყალ-მყალი დაუწყე:

— მეთქი, წაიდი, თქვენი უბნის წყალიც და შრეს
და ვინცა რომ თქვენი მუხათი ვახსენ ძიხვიცა, თქვენი
ჩენებომა აღარ მინდა მეთქი — და მამეცხლნათ გამო-
ვიქეცი.

მას ერთი შენ მიიხარა, მე რომ ყისმათი მქონდა,
ის პარამხადა ტეტები იქ შამოეგეტებოდნენ და აბორტი-
კათ ჩაწერის დამიშლიდნენ?

ფარხანა.

რიპრიპო ჭურაკე

რიპრიპო ჭურაკეს, როცა პაკეტი ვახსნა და წაიკი-
თხა:

...თანხმად სამართველოს დადგენილებისა №
1008—48 ა.წ. 25 ივნისს თქვენ დანიშნული ხართ ექვთა
ტრანსის გამგეთ. გვევლებათ ამ მოწირელობის მიღები-
და ათი დღის განმავლობაში შეუდგეთ მუშაობას თქვენს
ახალ თანამდებობაზე“.

ჩაქედა. მისთვის მინაცადამინაც საკვირველი არ
იყო ეს ამბავი; იგი ამას დღითიდღე მოკლოდა, თუმცაღა
არა ასეთ ღიღ თანამდებობას როგორიც არის ტრესტის
გამგებო.

— რა თქმა უნდა, ასეც უნდა მომხდარიყო. განა
ტყვილა დავსწერე ვაზეთებში სუთითლე წერილი მიუ-
როკორატინისა და, საზოგადო, „კანტელიარშინის“
შესახებ? ან და, განა, ტყვილა ვამოღდილი ყველგან და
ყოველ კრებაზე ბიუროკრატების წინააღმდეგვახაბუთე
ხელ სამართველო აპარატების განხარტებებს სპი-
როვდა და ვახახებლები კორკრებულ ღონისძიებებს
იმთ ცხოვრებაში გასატარებლად? დღეს ხომ, კაცმა რომ
ყარეოა გიკეთო, არსებობს გარდა ყოველდ ღლიერ პრა-
ტეციისა, კიდევ ორი საშუალება. ერთი: სწერე ვაზეთე-
ბში ერთი და იგივე ახდაუბნდა; მეორე: ყველა კრებებზე
(და კრებები ხომ დღითისწყალიობით უამრავია ყოველ-
თვის) გამოდი და რიხინათ სიტყვა წარიშობთქეი... ან ამ-

გვარად—პრესით და მოხსენებებით შენ მიიპყრობ ყურა-
ღლებს, თვალზე ავიღებენ, მხედველობაში ეყვლებო
და... ერთ მიშენიერ დღეს, როგორც დღევანდელი დღეა,
— შენ, ჩემო რიპრიპო ჭურაკე, ექტო-ტრესტის გამგეთ
წამოგკიბივენ—კმაყოფილებით ფტეობდა რიპრიპო.

— — —

რიპრიპო შეუდგა უშუაობას.
— არც ერთი ქალიღლი უჩემოთი არ შეადგინო.
იშვით ამგებთვევაში, შეიძლება დაშვებულ იქნას ქალღ-
ლისა დაწერა... რა საქორია ეს კანცელირიაშინის ლაბი-
რინტი, რომელშიაც არა თუ ჩვეულებრივი მომავლედი
აღამიანთ, არამედ კულიანაც კი დაიბნებო, გზას გერ გაი-
კვლევს და კისერს მოიტებს—ელებნებოდა თავის კაბინე-
ტში რიპრიპო ჭურაკე ექტო-ტრესტის წამოთამარ-
თველს ამ სიტყვებს, რომლებიც არაეირთხელ საქმიანო-
ქვამს კრებაზე და ვაზეთებშიაც მოუთავსებია; ამიტომაც
იყო, რომ დიკაონის „მამაო ჩვენო“—სავით მივარიალებ-
და დახურავილუს.

— — —

— ეს რა ობრობაა?!—გაკვირვებით წამოიხანა რიპ-
რიპომ, როცა მას ჯამგარის უწყება მიუტანეს ხელის-
მოსაწერად. — კაცო, ავი გითხაროთ, რომ არავითარი
ასეთი ქალიღლები არ დამანახით მეთქი? — და რიპრი-

კომპლესიური მეთოდი

ბაჰილ - შვარი სიზმარი

— ლეონინა, სოფლის მასწავლებელი, გავეთილებს გათავების შემდეგ შინ დაბრუნდა. მეტად ჩაფიქრებული ნელნელად მიამბიჯებდა და თავისთვის იმეორებდა:

— კომპლესი, თემა, ქვე-თემა, შინაური ცხოველები, მათი კვება, სარგებლიანობა, კვლავ თემა, ქვე თემა და სხვა.

შინ როგორ მივიდა ლეონინა. არც კი შეუმჩნევია და გამოიკრევა მხოლოდ მაშინ, როცა დედამ მიამბა:

— შეილა ლეონინა, რა მოგვსილა, ქვლავ ხომ არ გადაციდი გენაცვალის დედაშენი, რომ ცერე ხმახალა ელვარაკები თავის თავს?!

ლეონინა დიდის შემინებულმა ხმამ გამოარკვია. შერცხვა, ვაჭითლა. თავი უხერხულად იგრძინო და ნერვიულად ჩაილაპარაკა:

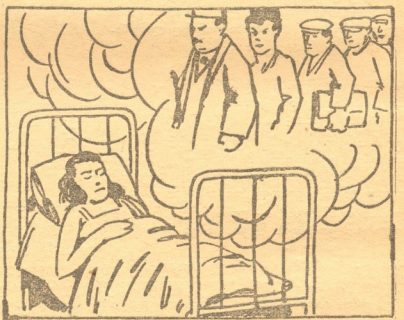
— დასწყველის დღერთმა. ეხლანდელი სწავლა, სწავლას აღარ პავს და მოწაფე მოწაფეს. ჩიხობკა ვამიჩინა, გული გამიწყალა პირდაპირ ამ ახალმა მეთოდის კომპლესიკა თუ რაოდე ჯგანდაბა.

— რაო, შეილა, მეთოდის შეგაშინა და კომპრესი უნდა გაიკეთო?! უი, თვალი კი დაუდგეს საწყალ დედაშენს; საკომპრესო ნუ მოუშალოს დედაშვილთან გამჩენმა მის გვარს და გილავს. გულუბრველოდ წამოიძიხა გულგახეთქილმა ეფრასინემ.

ლეონინეს ნერვიულობა სიცოცხლე შეეცვალა და სიკვამით წამოიძიხა: — კომპრესი კიარა ჯგანაბა ჩემს მტერს. — მისცა თავისებური განმარტება სიტყვა „კომპლესი“ და მუხლებზე მოკვეთილით დეფნა ქვე სახალლო მაგიდასთან მიდებულ სკამზე. ეფრასინეს სიტყვა აღარ წამოცდენია. სუფრა გაუშაოდა და თვითონვე გვერდში მოუჯდა. ლეონინას თუმცა ძალზე შოდა, მაგრამ კრიტიკა შეეკროდა, რომ ცბილი არაფერზე იმ დაუდგება. დექრებზე გაეტაცნა და თავისთვის გულში იმეორებდა: — კომპლესი, დაკომპლესება, თემა, ქვე-თემა, შინაური ცხოველები, მათი კვება, კვლავ თემა, ქვე-თემა და სხვა. ცოტა ხნის შემდეგ ლეონინა ტახტზე მიეყვინა, თემალები მიეღულა, მიეძინა.

რამდენიმე წუთი და კომპლესისაგან დაშინებული მასწავლებელი გაევიით წამოიჭრა ჩვენთვის თქვე ცნობილი სიტყვების ხმახალი განმეორებით: თემა, ქვე-თემა, კომპლესი, დაკომპლესება და სხვა. დაბინდებამდის შფოთავდა ხაც, გული ვერაფერს დაუდვა. ხან საკერავს მიმართა ხან სასქოსს ხან კიდევ ნაძალადევი დღინი დაიწყო, მაგრამ ამაოდ — სიტყვა კომპლესი საფრთხიბელასავით თვალგზში ელანდებოდა. ცოტა ხანი კიდევ და დექრებზე ბუჩხვით ავრია თავში: ტკინმა ბტომბილი დაუწყო აზროვნების უნარი დაეკარგა. და ძალზე გაბრაზებულმა იტატებ დაახალა „სამაგილო წიგნი“, „ახალი სკოლისაკენ“ რეკლემები და მეღინი საეგ შუმა. პირზე წყალი შეისხა, პუღრით შეითხოვნა, ტურჩებზე კოპსა წაიფი, თმა დაიხუჭუჭა, გამოვიდა აივნებზე და მეზობლებს მცხოვრებ ახალგაზრდა მასწავლებელ ნიკოს გადასძახა, რომ მასთან ჩამოსულიყო თავის გართობის მიზნით. რამდენიმე წუთის შემდეგ ნიკოც მოვიდა. იხუმრეს, ილაპატეს, დრო მოჰკლეს და დაიშალენ.

ლეონინამ ბევრგვარი სიზმრები ნახა იმ დამით: ვითომ საქმროსთან კელტუობდა, ნენობდა, აღმსაკომში ქორწინებაზე ხელც მოაწერა. ვაჭილი დარბაზი სტუმრებით გავსებულიყო. ნათესავები, ნაცნობები, მეგობრები გაბედნიერებას ულოცებდნენ. ერთი მეორეში ირიოლად ტოლუმბაშის შვერმეტყველება, კამპანიონების რჩებები, მაყრიბის ჟივილი-ხივილი, ლეკური, დაირი და სხვა. ლეონინას ტურჩებზე ღიმილი დასიამაშებდა. ხან მოწყენს დეტუობდა ხოლმე. ალბათ ის დაწყველილი კომპლესი უშლიდა ხელს და მხიარულებას მოწყენდა შეუცვლიდა ხოლმე. წუთები კიდევ და მომზილავი სიხმარი შეიცვალა, არა სისამიოვნო სიხმარდ. თითქოს ვაჭის და ყველო მასწავლებლების თანდასწრებით სახიმუშო გაკვეთილს აძლევდა კომპლესიური მეთოდით. იგი იმავე აზრებულ სიტყვებს იმეორებდა ისე, როგორც წევით მოვისხენითა გრწნობდა, რომ მისი გაკვეთილი გაკვეთილს არა პავდია. გამეგ თითქოს დასცინოდა. მასწავლებლების საერთო დაცინვამ კაკალი გული მოსწყვიტა. ერთხელ კიდევ გაიკეთორა: თემა, ქვე-თემა, კომპლესი, დაკომპლესება, შინაური ცხოველები, მათი კვება სარგებლიანობა და სხვა. გამეგ შინაშენებს აძლევს, უფროსი ჯგუფის მოწაფეები და მასწავლებლები ხმა მალა ხაზარებენ. ლეონინა იკრებს უკანასკნელ ძალღინეს, გული ვამიავრა, მაგრამ მინაც ველარაფერს ხედავს, ველარაფერს ამჩნევს, ავარც

გაილო კარი და შემოვიდნენ: ცენტრიდან ინსტრუქტორი, განათლების სახალხო კომისიის დავით კანდლაკშიძე ირახალაშვილი, განათლების განყოფილების ვაჭე, სამაზრო ინსტრუქტორი. ლეონინა გავფითრდა, დაინახა, იბრია, ხელიდან ვადაშლილი წიგნი გუეფარდა. ატირდა ხმახალა, ატირდა გულ ამოსკენით. ხედავს თითქოს ყველა მას დასცინის. ვარკვევით ესმის ვანკარგულები: როგორც უვარგისი მასწავლებელი მოხსნლია თანამებობიდან და ს. ლეონინამ ერთი დაქრილივით დაიგმინა და ის ის იყო ლეონინიდან ვადიფარდებოდა, რომ დროზე ეფრასინე არ მივეულებოდა.

თადღმში.

„ბასტროლიორები“

— გაეტყვიდნენ ყმაწვილო, კულის რიკამდე გამხანდეს ტყავი ამ შეხვედრებულგებმა—შემომჩივლა ჩემმა ძველმა მეგობარმა რაოდენია.

რაღე ბოძებენ რაედენ ბატონო! ალბათ ჯამაგირი შეგიძინებდა იმბიტომ ჯაგირის. უნდა მოვიფიქროთ, ხომ იცი, მომჭირნობის რეგისის სამპანია ჯერ კიდევ არ დამთავრებულია: მერე კიდევ ახლა ფასების დაკლების კამპანიათა ყოველივე ამან, ოლბათ იმეკმედა შენს ჯამაგირსა და ოლბათ იმბიტომ გავაძენ.

— არა, ყმაწვილო, ჯამაგირი არაფერი შეუაზია, ის აი არა, კიდევ მომბატონებ. მე სხვები, — გასტროლოიორები მაძრობენ ტყავს...

— „პო-ო! ოლბათ ამ ოპერის გასტროლოიორებზე ლაბარაკობ. მივაიდა და სხვები რომ არიან. მართალია, მათი ჩამოსვლის შემდეგ ოაერაში შესვლა ძვირი აღდება, მაგრამ რას იზამ გვენო ოპერის ვარსკვლავები არიან... ყველაფერი მათათ სურვილზე დამოკიდებულია. რა დიდი საჭედა, რომ მივაისთანა მომელორება ერთ გამოსვლაზე ათასი მანეთი აიღოს. მართალია, სხვები მაგდენს წელიწადში ვერ აღებენ, მაგრამ ხომ იცი „ვარსკვლავის“ ამბავი.

— არა, კაცო, შე მაგ გასტროლოიორებზე არ გეტუბნები. მე მათორებზე გელაპარაკები.

— როგორ, გააჭირდეს თუ?

— არა, გაჭურდვით მათხოვრებს არ გაუჭურდივარ.

— გაგძარცვს?

— დიდად გამძარცვს.

— დიდად, მათხოვრებს როგორ დანებდი შეე კაცო!

ზოგი უფებია და ზოგი უხელო; იმითი შეგეზინდა?

— რის უხელო. რის კოკლი? ისეთი ბიჭები არიან, რომ შენი მოწონებული.

— მიერ როგორ მოხდა. თუ ძმა ხარ, თითონ გაძარცვა, ან „შემთხვევებში“ რატომ არაფერი იყო.

— გაძარცვა მოხდა და ახლაც ხლებდა ყმაწვილო, მაგრამ არა პირდაპირი წესით. აი მოგახსენებ:

— ერთი ექვსიოდე თვის წინად სამსახურში მივიღოდი. გზაზე შემიფეთა ერთი ახოვანი ვაჟკაცი. მეტად უბრალოდ ჩავიქული. გზა ვადამირობა და მითხრა:

— ერთი პატარა სათხოვარი მაქვს: აი, ამ წუთში გამნთავისუფლეს ციხიდან. სახლში წასვლა მინდა და გთხოვთ ცოტად ფული „ასესხთ.

შევიკარი. შემიბრალო. წარმოვიდინე, რომ ეს ყმაწვილი უძახამაულოოდ. შემთხვევით მოხვდა გამასწორებელ სახლში ახლა გამომუშავს და სახლში წასვლით ფულიც არა აქვს. რომ რკინის გზის ბილეთი იყიდოსათჟო.

ხომ იცი ჩემი გულწრფილობის ამბავი: ამოვიღე მინეცი ერთი მანეთი, რომელიც ცოლმა სარეცხის საპირის სასყიდლოდ მიწავა.

დიდი მადლობა გადამიხდა, დიდი ბოდიში მოითხოვა და წავიდა. მეტად კმაყოფილი დავიჩი ამ ჩემი ქველმოქმედობით და სამსახურშიაც ხალისიანად წავიდი.

მეთუ დღეს, კინოში დავაპირე წასვლა. რუსთაველის პროსპექტზე რომ გავედი, უეცრად შემიფეთა ერთი ახალგაზრდი. ჩავლეთილა ტანისამოსით.

— პავს? (სომეხი ხარ) მითხრა მან წმინდა სომხური კილოთი და გამიღიმა.

— შტო ვი ხატებ?—შევიკითხე.

— ახ ვი რუსი? ოჩენ პრიატრო! გამოიცვალა მან კილო და წმინდა რუსული ენით დამიწყო ლაპარაკი.

— ნიუტ, ია ვარუზინ—უთხარი მე.

— ოხ, ქართველი ბრძანდებით? ძალიან სასიამოვნოა, სუფთა ქართულით მიპასუხა (ეტყობა ყველა ენაზე კარგად ლაპარაკობდა), ერთი პატარა სათხოვარი მაქვს.

— ბრძანეთ.

— მე გახლავართ მოსწავლე, სტუდენტი და მუშფა-

კელი, მაგრამ ფული არ მაქვს და სწავლის ფული ვერ გადავიხადე. ახლა დავდივარ მშვიტ-ტიტველი. არაფერი მბანია. თქვენ შეგატყვეთ, რომ ქართველი კაცი ბრძანდებით და იმბიტომ გავებელ მოსვლა. ვთხოვთ... კი მიხედვებით ჩემს მდგომარეობას... თუ არ შეწყუბდებით...

გული ამიჩუქდა. (ხომ იცი, ბავშვით გულწრფელი ვარ), წარმოვიდინე ამ სწავლის მოყვარე ახალგაზრდის მოწერი მდგომარეობა და... ხელში ჩაუღე კინოსთავის გამზადებულ ათი შაუთი. თან ბოდიში მოვიხადე, რომ გეტი არ შექინდა.

ერთი კვირის შემდეგ, როცა ჯამაგირი ახლად მიღებული მქონდა, სადღურის ქუჩაზე წავედი ერთ ნაცნობთან სადარბაზოთ. სადღურის ახლოს გადავეყარე ერთ უცნობს, რომელიც, ღრმად დამუხრებელი დავხეტებოდა ქუბაში. დამიჩია. შემატყო, რომ ყურადღება მივაქციე სომიანოვდა.

— თქვენი კრიმე, თქვენ გენაცვალეთ, მიშველეთ, დავიღუბე კაცი, შემომჩივლა მან. გატყობთ რომ პატიოსანი კაცი ვარსკვლავით ამტრო მოგმართავთ...

— რამია საქმე?

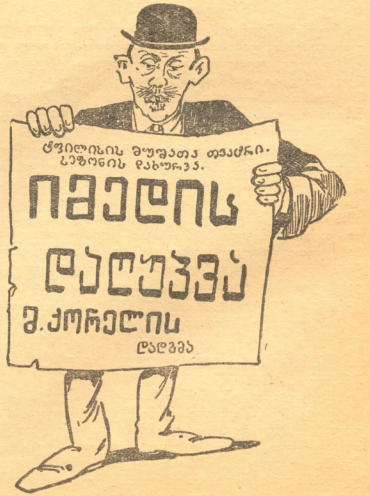
— აი, ნულარი მკითხავთ... დავიღუბე კაცი, მოწმობები დამეყარვა, ამომართოეს... ჩემი მოწმობები და დოკუმენტები. რაღე გქნა ახლა?

— გაზნეთი გამოაცხადეთ და ისევ მიიღებთ.

— მართალია? კი მაგრამ მოწმობებებს თქვენი კირი წაუღია ფულები აიომაცალეს... ჩემი და სახისა. სულ სამი თუმანი სამგაზრო ფულიც შვი იყო, რაღა მეშველავა...

სამინალ შეგმარალა, (ხომ იცი, ბავშვით ჩველი გული მაქვს). კულში საშინალად გავგზარდი იმ ქურდბაძაკეების წინააღმდეგ რომლებსაც იმდენი სინდისიც აღარ აქვთ, რომ ვაცს სამგაზრო ფული მაინც ჩატუტოვს ჯიბეში.

ავედუკი და ტირილად კაცს მივიცი მანეთიანი, რომე-

— მე გახლავართ მოსწავლე, სტუდენტი და მუშფა-

ლიც შეარღვბის საყიდლოდ მანდობდა, რომ ნაწილზე ოჯახის დისახლისთვის მიმძღვნა.

გავიდა ოცი დღე, რომელიც ქუჩაზე მინდობილი, შემხვდა ერთი ნაღალი ყმაწვილი, მდარე ტანისცელში. გზა გადაძლიობა და თურქული კილოთი დამიწყო:

— იოლნამ (ანხანაგ), სახალი ოლიანი ხარ, ამ საღამოს ციხიან გათავიშეს და ერთი კაპივი არ არის, შენი ვერაბი, ფულ: გექნება, შემიწეო...

მართალი პატრიოტი ვარ, მაგრამ ინტერნაციონალშიც მშაშ (მეგრე გულგულიც ვარ საშინლად). ჩემთვის სულერიანი, გაქორწელები რომელი ერთგუების თანება, ამითღი ამოკრე და რამოდენიმე თეთრი ფული გადაეცეცი. რომ დაეშორდი, მეგრე ვამახსენდა, რომ ეს კაცი თითქმის ენება. მაგრამ არ ვიცოდი სად მენახა.

მეორე საღამოს კიდევ ვადავუგავ ერთ უტნობს, რომელიც დათვლიდა: — შენი ჰიროზე, ხაერაჯან. მოწაფე კაცი ვარ და პურის ფულს მიქნეს... ერთი, ისევე, ცოტა ფული მომეცი, რომ საღილოდ მინც მეყოს. დიდ ბოდიშს ვიბდი. შარა რა გქნა შინა...

გულგულიანობის გამო კრემლები ძლივ შევიმარე ამ საცდელად ყმაწვილის ნახვით. ამოვიღე და საღილის ფული გადავცეცი.

რამოდენიმე დღის შემდეგ... კიდევ შემხვდა ის ახვანი ვეჯაკი, რომელიც ციხიან გამოუშვათ.

— უჯაკრავდ, აი ახლა გამომიშვეს ციხიდან და თუ

შეიძლება რაიმე დახმარება გამოიწიოთ. მომხარია მან.

— კაცი, შენ ერთი თვის წინად არ მოხარია ახლა ვამომიშვეს, ნუთუ კიდევ დაგეჰერეს... თუ ტუთელს ამბობ?

ვაეკაცს თითქმის შერცხვა; თავი ჩალუნა და გამშორდა. მეორე დღეს, საღამოს, როცა სახლში ვბრუნდებოდი, გვერდიდან მომხმეს: — იოლნამ, სახალი ოლიანი ხარ, ახლა გამოვიშვეს ციხიდან... ზოტა ფული გექნება, შემიწეო...

შეხვედ. ის თათარი იყო, რომელიც გუშინდამაც ენახე. დაეკავა და გიცანი, რომ დილით ეს „თათარი“ ქართულად მიზივდა ფულს, როგორც ახლად განთავისუფლებული პატიმარი.

— დაეკარგე შე სალახანა, აღარ გრცხენია ამდენი სიტყუის? — შეუტეე, მაგრამ მანაც მიცოცა და შერცხვენილი გამშორდა.

მას შემდეგ რამოდენიმეჯერ შეხვედი: „მოსწავლეს“, რომელმაც სიღარიბის გამო დანახა თავი სწავლას; ვეჯაკაცს, რომელიც „ახლად გამოშვებულა“ გამსახლად; უტნობს, რომლისთვისაც მოწოდებები და ფული ამოკრითმეიანი ჯობიდა, უეცრე ერთი წელია ამით ვხვდები ქუჩაში, მაგრამ მეთაბუნ და პირს მარიდებდა, მაგრამ რაღადროს, ჩემით საკმაოდ იხიერეს ჩემი გულგულიანობის გამო... დასრულა რაყენება.

აღლარ-აღლარსან.

გ ა ს ა თ ს ო ვ ა რ ი

გაზრდილი სენა

ეფრასინე: ბეჩა პელაგი, ერთ წამა მოდექი ავტრ საღილიანი, შენ შემოგველ თავზე.

პელაგი: კი გენაცვალის ჩემი თავი.

ეფრასინე: შენი თავი მიცოცხლოს მარამ ღვთისშობლის ძალმა. რავა ბრძანდები პელაგი ჩემო?

პელაგი: გმადლობთ შენ გენაცვალის ჩემი თავი; სული ქე მდგანა ჯერე და მტერ რაი. ამ ძაღლის იაღონზე ბეჩა რიხა შექუხებულხარა?

ეფრასინე: რიხა ბეჩა და იგი ერთი გოგო, რომ მიგდა სახლში, დამიძარდა, — და ძმარი ვის რად უნდა? ექვსი წელიწადია რაც 25 წლის გახდა და ეხლა კი ვეღარ მოვიკარე იგი ფენ-მოსანტროვი შევახვლები. მისი დედა შეჭამოს მიწამ,—ხო, იმას ვიხიოდი,—ერთ სერულ მელინიციონერს უნახავს და უღეჭავს რომ თუ კია მზითი აქვს შევირთავო,—თავრა და მაგფერი ასი მეძღვევაო.

ასე რომ ჩაქდა გოგოს ყურში თავრა, დეიწყო ტორილი, ტორის, ტორის, ტორის, ავიღო ვული და მაგარე გე ვიფიქრე, რომ არ ესთაბოდა მილინცია მეფინ და იმისე ტორის მეთინე. თორმე ისე შეჭამა ვულინი, რომ,— იმას თუ არ წამაყოლენ ხევისწყალაში დაიხსნებენ თავსოხო—და იმისა შევედი ბეჩა,—შენი ქმრის სურთს ვანათლებამ, ერთი კარდალე, ერთი ესტეტი, ერთი სუთი ღვინის ჭიკა, სანი, კოპობე, პირსახოცი, სამაროლე, სარკე და საცარცლები მათხუე. პირსახოცს ისე დაეკიდებ კარში, თვარა ხელს ზედ არა კაცს შევახოციე.

პელაგი: ვინ არის ბეჩა მავი შენი სასიძო? სიღოუ-რაი?

ეფრასინე: სტრელი გახლავთ შენი ჭირიმე, სტრელი...

პელაგი: სახლში მუშაობს, აუე სამსახურის კაცია?

ეფრასინე: სამსახურის შერი ჭირიმე, მილინცია ყოფილია, შემოგველოს ეფრასინეს თავი იგი და იმისკომის თავმჯდომარე სულ ერთად დაიდან თურმე—ჭორწილინი, ტორილინი, ნიშნობაში, ნათლობაში, ორმოცში, დღესასწაულებში და ჯარიანობაში. ტოლიანათ რომ თავმჯდომარეს ვირეყვენ თურმე, თავმჯდომარე იტყვის: —ქე ერთი კარდალე სულ სმაში ვარა და ჩემი კანდიდატი კოხანე ვიროს. ეგ ჩემი სიძეც დგება თურმე და იმფერ

რჩენებს იტყვის, იმფერს, რომ მიველ ხალხს ფეხზე აყენებს თურმე. ხალხიც იძიხის თურმე — დიდი პოლიტიკური კაცია და თავმჯდომარე თვითონ ედ უნდა იყოსო. ძალე თურმე „სტარაში“ მილინცია გახდება და ჯამაიერიც დიდი ექნება.

პელაგი: ბეჩა, შენ რომელ აღმასკომის თავმჯდომარეზე ლაპარაკობ, ის ხომ არ არის ტანტაროზში რომ იყო გულმზა?

ეფრასინე: ხო ბეჩა, ხო, იმფერი ვაგვით არ არის თურმე ის და ჩემი სასიძო, რომ არ იყოს შიგ.

პელაგი: კარგია, კარგი, ჩემო ეფრასინე; ღმერთმა ბზე და მივაჩუასათ შევაბეროს ერთმანეთს. ბეჩა ბეგლარიანი მეიტრანა გულმზა იგი ტანტაროზია თუ რაცხა, იმხელა რქეხია, იმხელა, რომ ჩემი კლავი მის რქეხთან თითად არ გამოჩდება. ტანტერ ერთი ცახე შარვალი აცვია, რომ შეგებდე, უცხად ვაგუადე ხელიდან, შარა მინც სამეგრე მეთინა წუხელის და კინლამ გაბაფშეკია ფეხები. ბიჭმა თქვა:—მაგ ტანტაროზშია იგი თავმჯდომარეო... თურმე ღღვინის აღმოდინება ქამსო. თელი კახეთის ღღვინები შეუჭამიაო. მეკოფანა საწყალი აღმასანე; აქეთ რომ გამოიაროს, პირველად იმას შეჭამოს. ამბობენ: —ვისაც ხალხის ქონება აქვს ნაჭიში, მას თაველში ატყობის და მუტელში აგზავნისო.

ძინელ-ოლილი.

ბოქსარი

ტარტაროზ, სოფელ კოქნარში
გვყავს ორი ჩარჩი ძველია,
მუშაკობის გახსნით: ფელ გვაგმებს
მუტარო შემოვლია.
მათ მოიგონეს წარსული
ჩვეულება და „მომხეტ“
ჩარჩის სახელებს გავაცნობთ
ვახლავთ: ანტონ და დომენტო.
ხუბერ ჭიფავებს ამ დროშიც
ეო შესწავლიათ მშველეთა.
მისვე დუქიმები დაიწყეს
ტრადიციული ხელობა.
ქუთაისიდან მოხილეს
ასი კალოდი კარტია.
შემდეგ ახალ ტერნაკით
შექმნეს „აჩკოთა“ პარტია.
დღე და ღამობით დაუქნაში,
გაისმის აურზაურში...
ბევრმა დასტოვა იმართან,
უქანასქნელი შაური...
ჩარჩები თითონვე თამაშობს
ღანიშნული აქეთ კარტია,
„სტუქის“ ფულს როგორც საწვეროს
ხბიდას „აჩკოთა“ პარტია...
ჩარჩები ხშირად შარაზე,
გლუხებსაც უღებს მახესა,
და აძულელებ უდროვოდ,
ცოლის და შვილის სახესა.
ტარტაროზ, ერთი როგორმე
ჩამოიღი ამ ჩიენ მხარეში
და ჩანგლის წვერზე დააცივი
ამ ორი ჩარჩის თარეში.

„წითელი მასკა“.

ჩამი ანდარი

რა მოდა შემოსულა
ამ ჩვენს დედა ქალაქში;
ჭალვაწი წყვილი დაღის
მუსაიფსა და ლაქლაქში...
საუბრობენ ნოტებზე,
განონათ ბატკნებია,
მოუხვევენ ბიელაში
და კოცნებით სტკებთან.
სამ სართულიანი კაბა
სწორედ მოხდენილია,
ტუნზე კრასკა, პომადა,
ყვილიც მოდერილია...
წელს მოქერილი კაბა
მერე და იცი თარვა,
სწორედ მოსაწონია
ღმისი სქელი გავა.
იმათ შემხედვარეს
აღიარა მაქვს ფერი,
მე რომ გუნებაზე გავხდი,
ისე შენი მტერი.
იცი რომ გათებება.
გატრეფდება ყველა,
მეც გენია დამწვეს
დამქორდება შელა...
და თუ მნახოთ მაშინ,
გიყო ცოცხალ მკვდარი,
არ იფეროთ ვითომ
ჭკუაზე გიყო მცდარი.
მოკვდე სცოდავათ

გადავლეთ თვილი,
ტრეველ ქალებს ნახეთ
მათ დადევით ბრალი.
საფლავზე ისე წამილეთ,
არ განომყვეს ქალი,
ეკლის ღობე შემომარტყით,
არ ჩნდეს მათი თვალი...

ქუთაისიდან

ფსაოცარი ამბები
ქუთაისში ხდება,
ხვერი ნახავს აქ თავის თავს
გულში რომ მოხედება.
ხეტიალობენ ქუჩაში
სანამ დაღამდება,
რის შემდეგაც კინოსაკენ
ისევე განახლდება.
კინოებში ძმა-ბიჭები
უბილეთით ძიერება,
სურათს ცოლ ხანს ხედავენ
მაღე მოხეზრდებით.
თუ თეატრში „არის რამე“,
ყველა ემურება.
„გალიოკა“ მათ ხელშია,
წინ ვინ დაუდგება.
ზოგიერთებს, ვისაც ხვალე
ჯიბე სქილად ვეჩნება,

ყალი.

გაქედილი ფაიტონი
ადრე მიადგება.
მიკიტანსა სიხარულით
ენა დაბმება,
ფიქრობს: „ამათ გაძღომაში
არ ფული მერგება“.
სინთები რომ გათავდა,
ლინები ტყდება,
არღანიც ხომ მოიშალა
ღამე ახლოდგება.
მიკიტანსა „შორტი“ მოაქვს,
თვალის უბრწყინდება,
ფულიანი ძმა-ბიჭი კი,
სულაც იპარება...
„იზოზმიკი“ წამოხტება,
რის შემდეგაც მერგება“.
მეგრამ უფულო ჯამათს
რაღას გამოიჩნება.
ამ ქაოსში მილიცია
თავზე წაადგება,
და უფულო მთვრალთა ჯგუფი
კატუსკაში ჯდება.
„ტარტაროზო“, მეგ ჩახვალე
აქ გამოვადგება,
იმედი მაქვს გაირჯები
არ დაგეზარება.

ვერიცანი.

ჩაკალაღვიის გოგონათა

ჯოჯობათის კუთხე

მიზაჰა

თუმცაღა ჭევიძო მოთავსებულ სურათი თავისთავად მიტყვევია, მაგრამ საჭიროა ზოგიერთი დამატებითი განმარტებანი.

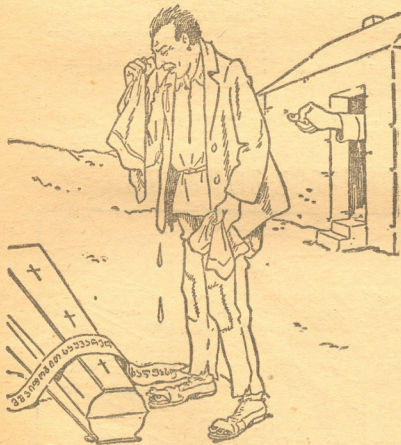
ეს გახლავთ დარაჯი ნემსაძე, რომელსაც ცაგერის ღრამ-წრის გამგეობამ უარი უთხრა ექვსი თვის ხელფასის დავალიანებაზე.

თქვენ იტყვიან:—რატომ? რა უფლების ძალით სრადის ამის ღრამ-წრის გამგეობაო?

ინებეთ პასუხი:

— ჩვენ კი არა, საბჭოთა რუსეთმა უარჰყო ძველი ვალეზი!

ნემსაძე ემშვიდობება ექვსი თვის ხელფასს და ასე დასტორის:

— მშვიდობით ჩემო საყვარელო ხელფასო; არ ვიცოდი—თუ ეს დღე მოგვლდა, თორემ რა ღმერთი გამიწყურებოდა მე იმათ ვემსახურებოდა.

ო.წნი არიანი... ტ.ო.წნი არიანი...

სამი რამ გვიყვარს ამ ქვეყნად:

ღვინო, ღუდუკი, ქალღები.

ღვინოს ვსვამთ; ღუდუკს ვაყვენებთ,

ქალღებს კი ვენაცვალდებთ.

სიტყვები და მუსიკა ეკუთვნის ფალიკოს და გიორგის.

ვინ ფალიკო და გიორგია?

ყური დაუგდე ე. წიხნარელს და ყველაფერს გაიგებთ:

ჩვენს სკოლას სოფელ კონხარში

განაგებს ფალერიანი;

ტალი შყავს იმას გიორგი,

მისავით „იერიანი“...

მაგრამ ლექსი მეტად ცხოველია და... საქმე იმაშია, რომ ეს ვაუბრატონები თურმე იკლვიან მთელ სოფელს და ასე ამბობენ:

ამ ლამაზსა შევიყვარებ,

იმ ლამაზსა ვაგიყვარებ...

ღლიღია რომ ვაკოცებ,—

მთელს სოფელსა ვაგავოცებ...

აქეთქონ ყვილა

მარტალია: ეს კბილის-ეჭიმი ქალი ბათუმის რკინის გზის საავადმყოფოს ეჭიმი, მაგრამ ეს სცნა ხდენა თვის კერძო კაბინეტში.

აქათმყოფი: რა ამბავია, ქალბატონო ეჭიმი ერთი კბილის ამოღება სამი მანეთი?

ეჭიმი პაღი: ეს თქვენთან, როგორც დარბთან, თორემ სხვებს მეტს ვანდევინებ... ფასების დაკლება ჩვენზე კი არ ვრცელდება, რომ გიკერო სამი მანეთი ანდა განა ეს ძვირია? ეს ერთი კბილი, რომელიც მე მოვასხარე, თვეში სამი მანეთის საკმელს ხომ მაინც გააოხრებდა! აწი თვითონ ურად სამი მანეთით ნაკლები საკმელი დაგპირდება, წელიწადში კი მშ მან. აი რამდენს აგებთ თქვენ, მაგრამ მაინც უმადური ხართ, იმიტომ რომ მუშა ხართ და არ გესმით.

მართალია: ასე ეუბნება პატრიცეპული ეჭიმი ღიათმყოფს, მაგრამ „ფთორახო“ კი სხვაგვარად ხსნის მის საქციელს: „ქორწინებისათვის ემზადება და ფული სჭირებლომად“.

„ბარბაროზი“ შემდეგი ნომერი
საქმიანო
სალიტერატურო
ნომერი

საქრებულო შეკრება

აღტს (ქიათურა) გვეყვით, რომ:

ვაჭრები მთლად და... 'ა
მუშაკომში ფასის დაკლებამ...

დაქვეყნებულნი ტარტაროზსაც ვერადიგროსი გამოადგებიან.

ორშაბათს ბურთს თამაშობენ,
ეს უხარიათ ვაჭრებსა...

ოი წმიდა გულუბრველებავ!.. თქვენ ცდებით; ვაჭრებს ბურთის თამაში იმდენად უხარიათ, რამდენადაც ეს მათთვის სასარგებლოა...

თამაშში სამოსს ააზხევენ,—
და გააყიდვიან ნაჭრებსა...

ვი რატომ უხარიათ ვაჭრებს თქვენი ბურთის თამაში.

ჯოჯოხეთს. (ლანჩუთი) შარლი აკლია. (მაგრამ ეს სიტყვები პირდაპირი შინაარსით არ გაიგვით მასე რომ იყოს. მაშინ ადვილი იქნებოდა აღმშრობსტული წერილის დაწერა). აღბად იცოდენ, რომ ამ წერილის დაწერა გჭონ და ვანზახული, და ამიტომაც, გქვს „პატივი“ თბილისში. ამ შემთხვევაში იმათ ტარტაროზის მაგიერობა გაუწყვიათ თქვენი მიმართ.

ლდგვალას (ოზურგეთი). თქვენი გურული სცენა ავგ იწყება:

- გამარჯობა მახიკლავ!
- გაგიმარჯოს ესიკლავ...
- ხაით მიდიხარ ბიჭო?
- ხად მივდივარ და...

და სთქვა ტარტაროზმა: გოღროში, და წავიდა წერილი იგი გოღროში.

ჩვენ თუ კი გვეზარება ამ ვეგებრთელად და უხარზაზარი წერილის წყობებზე. სა იგრიგოლა.—თქვენ რატომ არ უნდა გეზარებოდეთ მისი წერა/მარამ გეტყობათ ძალიან ბეჯითი ყოფილობათ და საქმე მეტად გყვარებით. შამა თქვენი აზრებული კაცი იქნებოდა, რომ თქვენ ასეთი ბეჯითობა სხვა საქმეშიაც გამოიჩინათ.

ბურღულუს. წმწ.

„აჟ-მიცინა“—ს (სოფ. სამება): შე დალოცვილი, რა-ღს უსაყვეღურებ აფთიაქის გამგე რაფოს, თუ კი:

დასათრბლად იმას ჰყოფინის
მეხუთედი ღვინის ბოთლი...

ამ კაცის პატივისცემისათვის ბეგრი არ ყოფილა სა-ჭირა ხოლო რაც შეეხება იმას, რომ:

გლეგი მოსული წამლისთვის
მას ეგლოდება მთელ დღესა,—

ეს კი ვერ არის მოსაწონი საქმე, მაგრამ არც ის არის მოსაწონი, რომ:

გლეგის ღობეებს ამტვრევნ
სანდროს და პარტელიმონი..

და ეს იმ დროს, როცა:
მათა მოწაფემ არ იცის
თუ რა ხილია ღობონი.

(თუცადა რა შუაშია აქ ღობონი, მაგრამ ღობონი აქ სახმა რაია (ლოგორც რითმა) პანტელიმონისათვის).

ღამიკორს (სოფ. თოთი). სატალახის მიკრუნის ში-სახებ იწყებენ, რომ ისინი ბავშვებს ეუბნებიან:

ბავშვებო, ჩვენი კამაფიტი
არის ისეთი ტვილიო,—
რომ მის უყეთესს ვერა სუამს.
ვერახდროს თქვენი კბილიო.
თქვენ მოგობაბათო კვერცხები,
თუ ვინდაო კაღუტებიო...
თითოში მოგუკუო თითოსა,
რა ვინდათ ზის მეტიო.
ბავშვებმაც იწყეს ქურღობ
ბუღუზე კვერცხებისაო...
ქალები ყუღვან აშობებენ
საყვიდღერს ქაშთებებისა:
გაფიცულია თემები
აღარა დებენ კვერცხსაო;
დილით აღრან ბუღუში
ვეღარ ვნახულობთ ერთსაო...

თქვენ გვთხოვთ—გასწავლოთ, თუ რა საშუალებით შეიძლება მოსპოს ბავშვებში გავრავლებული კვირქვის ქურღობა. მეტი ვზა არ არის: ქათმებს აუკრძალოთ აკვირცხის დაღება.

ნატანების შამილას: მოგუყავს თქვენი ლექსიდან ერ-თად იგილი, რომელიც ძალიან ესამიფუნება პრაიზორ კა-კოს:

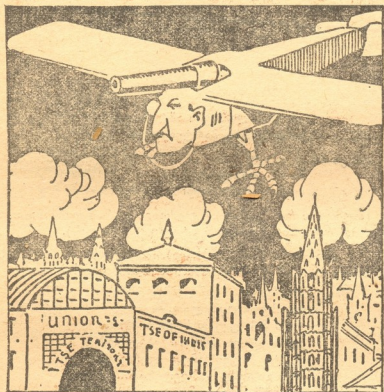
ღვინის სმაში განთქმულია,
უყვარს მას ღვინო კახური.
ეს კაცო ხალუქვაბი,
არ აწუხებს სამსახური.

ბლუწუნას (ქტარ-წყარო, შოთაპანი). მადლობა შეს-წირე ღმერთს თუ ეშმას, რომ არა ბევრჯერ, არამედ:

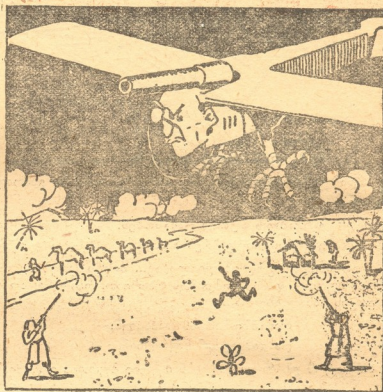
ერთბელ მხოლოდ ცტარ-წყაროში
ქალთა რნახე კამანია.
ტოლუმამაღად იყო თეთრო,
თანაშემწედი კი მანია.

შუაღამემდინ ისმოდა:
„აზადელი... რა... რა...“
მეზობლები იძახოდენ:
„ნეტავი რამ გადარჩა?“

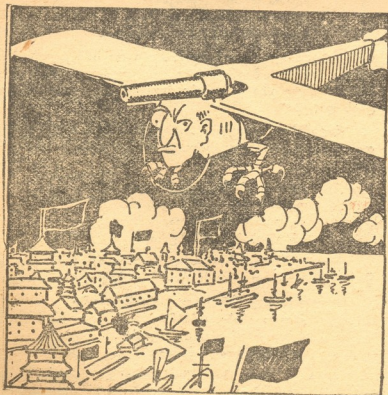
აღბად ღვირომ... ჰო-და ამით დავკეკოფილდელთ. ჯერ-ჯერობით.

1. აზრინდა ქორი, აზრინდა,

2. აზია ჩინელდია,

3. ჩინელმს თავსა ღაეცა,

4. ნანკინს მტვრეი აღინა...